

Beleidsplan Stichting African Parks Foundation 2021-2024

Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan van de Stichting African Parks Foundation (SAPF) over de periode 2021-2024. Hierin wordt ingegaan op de werkwijze, de manier van geld werven, de bestedingen en het beheer van het vermogen van de stichting, conform de vereisten voor Algemeen Nut Beogende Instellingen of 'ANBI's. Het RSIN nummer van SAPF is 8148.98.671.

SAPF is een in Nederland geregistreerde, not-for-profit stichting met ANBI-status, die het werk van African Parks Network (APN) ondersteunt, een Afrikaanse organisatie die zich inzet voor het behoud en herstel van beschermde natuurgebieden in Afrika. African Parks neemt de verantwoordelijkheid voor het management van deze gebieden, en werkt hierbij samen met de overheid en de lokale gemeenschappen. Eind 2020 had African Parks 19 parken onder management, in 11 Afrikaanse landen (Angola, Benin, Centraal Afrikaanse Republiek, Congo, Democratische Republiek Congo, Malawi, Mozambique, Rwanda, Tsjaad, Zambia, Zimbabwe). Het werk van African Parks Network wordt bekostigd uit de inkomsten uit toerisme, door bijdragen van overheden en vanuit fondsenwerving. Hiertoe heeft African Parks 'satelliet' organisaties in Nederland, Zwitserland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en Hong Kong.

In de tekst wordt gesproken over 'African Parks' als het gaat om APN en de aan haar gelieerde entiteiten in Afrika; waar het de Nederlandse organisatie specifiek betreft, over 'SAPF'.

1. Beleidsthema's gekoppeld aan het doel van SAPF

Doel

SAPF heeft als statutaire doelstelling het steunen van Nationale Parken en andere beschermde natuurgebieden, onder beheer van African Parks Network, een not-for-profit organisatie, gevestigd in Johannesburg, Zuid Afrika (APN) of een aan APN gelieerde organisatie en voorts al hetgeen dat met een en ander verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Missie

African Parks (het geheel van APN, SAPF, AP-US, AP-CH, AP-GER, AP-UK en de projecten) zet zich in voor het behoud en herstel van belangrijke natuurgebieden in Sub-Sahara Afrika.

Werkzaamheden African Parks en doelstelling 2030

Veel beschermde natuurgebieden in Afrika gaan verloren onder druk van bevolkingsgroei, het stelselmatig stropen van iconische diersoorten en door alternatieve aanwending van land voor bijvoorbeeld mijnbouw. Een gebrek aan management en geld ligt hier vaak aan ten grondslag. Deze neerwaartse trend en de overtuiging hier een innovatieve oplossing voor te hebben, was de reden dat African Parks in 2000 is opgericht.

Op basis van een mandaat van de overheid neemt African Parks voor lange duur (20 jaar en langer) het management over van de overheid. Hierbij combineert African Parks een zakelijke aanpak met een hoge mate van expertise op het gebied van natuurbeheer. Daarbij wordt veel aandacht besteed aan zowel ecologische, sociale en economische aspecten teneinde de parken op termijn te verduurzamen. Zo wordt er geïnvesteerd in verbetering van de infrastructuur, de opleiding van rangers en actieve bestrijding van stroperij, translocatie van dieren, ontwikkeling van projecten voor de lokale gemeenschap en samenwerking met private ondernemingen om een goed toeristisch product te realiseren. In de afgelopen jaren zien we een stijging van technologische toepassingen zoals LoRa communicatie netwerken en digitale sensoren om alle "assets" in de parken efficiënter en effectiever te kunnen beschermen.

Het creëren van een draagvlak voor natuurbehoud bij de lokale gemeenschap is een belangrijk speerpunt van de organisatie, en een voorwaarde voor succes op de lange termijn. Dit doen we onder meer door te investeren in educatieprojecten en ontwikkeling van nieuwe, duurzame inkomstenbronnen, teneinde een 'conservation-led' economie te ontwikkelen.

African Parks meet haar succes af aan het aantal beheerde gebieden, de grootte ervan, de biologische diversiteit erin en de werkgelegenheid die er direct en indirect geboden wordt.

African Parks kreeg haar eerste mandaat in 2003. Per eind 2020 had African Parks 19 parken in 11 landen onder management, met een totale omvang van 14.7 mln hectare, een gebied zo groot als 3 keer Nederland. African Parks biedt werkgelegenheid aan circa 3200 mensen in deze 19 parken. Daarnaast is er in Johannesburg een klein hoofdkantoor met circa 35 medewerkers.

Uit een recente analyse door African Parks van het Afrikaanse continent, is geconcludeerd dat er 161 grote, belangrijke natuurgebieden in Afrika zijn, die als 'ruggengraat' moeten worden beschermd om goed invulling te kunnen geven aan een lange termijn 'conservation' strategie voor Afrika. Ongeveer 69 van deze verzameling worden redelijk tot zeer goed beheerd; voor 92 is beter beheer belangrijk en urgent. African Parks wil hier graag een bijdrage aan leveren. Het is de ambitie van African Parks om in 2030 de portfolio te hebben uitgebreid naar 30 parken, en nog eens 10 door samenwerking met andere, kleinere organisaties die het African Parks model willen adopteren. Hierbij ligt de prioriteit op grotere gebieden met belangrijke ecosystemen (en onderdeel zijn van de verzameling van 161 parken).

2. Organisatiestructuur

Bestuur, management en beloningsbeleid

SAPF heeft een bestuur, bestaande uit 6 leden.

Eind 2020 bestaat het Bestuur van SAPF uit:

Dhr. D.R. Hooft Graafland, voorzitter

Dhr. A.A. Fock

Mw. H. Dura-Van Oord

Dhr. P van Doorne

Dhr. F. Lotz

Mw. M de Blécourt-Wouterse

Dhr. R.J.A.M. van Ogtrop (voormalig voorzitter van SAPF tot april 2016) is voorzitter van APN, de entiteit die gevestigd is in Johannesburg.

Het bestuur komt drie tot vier keer per jaar bijeen. Bestuursleden onderschrijven hun steun aan African Parks door actieve deelname in de fondsenwervingsactiviteiten en door zelf ook te doneren. Zij ontvangen geen enkele bezoldiging en nemen ook alle reis-, verblijfs- en overige kosten voor hun eigen rekening. De zittingstermijnen zijn in 2013 vastgesteld op vier jaar. Bestuurders kunnen meerdere termijnen in het bestuur blijven. Het bestuur staat open voor verdere uitbreiding met leden die een interessant, aanvullend netwerk meebrengen.

APN, de parken en de fondsenwervende organisaties in Nederland, de Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en Duitsland zijn alle aparte entiteiten met eigen besturen. SAPF speelt een centrale rol in de fondsenwerving binnen Europa. Voor deze fondsenwervende rol is er een kleine bezoldigde bezetting, gevestigd in Nederland, bestaande uit twee full-time aangestelde Fundraising Directors Europe en een assistente. Een vierde lid van het Europa-team staat op de payroll van de Zwitserse entiteit. Het team werkt tevens nauw samen met collega's in de parken en het hoofdkantoor in Johannesburg, die veelal inhoud aanleveren voor projectvoorstellen en rapportages. De Fundraising Directors Europe hebben als werkgebied (continentaal) Europa en rapporteren aan APN, maar opereren in nauw overleg met het bestuur van SAPF. Het beloningsbeleid voor de salariering is in lijn met de normering die in het algemeen van toepassing is binnen de goedbedoelensector.

3. Financieel bestuurlijke thema's

Jaarlijks budget African Parks voor bedrijfsvoering

De mandaten die door APN worden afgesloten met Afrikaanse overheden voorzien in een financieringsrol door African Parks. De parken binnen het APN portfolio hebben een jaarlijks operationeel budget dat, afhankelijk van de grootte en complexiteit, normaliter tussen de USD 2 mln en USD 8 mln per park ligt. Aan het begin van 2020 was het totale budget van African Parks USD 80 miljoen; vanwege de COVID pandemie werd dit gedurende het jaar bijgesteld en was het uiteindelijk USD 69 miljoen. In 2021 is het budget (met inmiddels 2 additionele parken) USD 89 mln.

De jaarlijkse kosten worden gedekt door inkomsten uit toerisme, subsidies en bijdragen van institutionele instellingen (waaronder de Europese Unie), donaties van fondsen, loterijen, particulieren, bijdragen van bedrijven en opbrengsten uit het African Parks Endowment fonds. Bij sommige projecten levert de overheid van het specifieke land een eenmalige of jaarlijkse bijdrage aan het budget. De inkomsten uit toerisme zijn in de meeste gevallen aanvankelijk zeer beperkt, maar hebben op termijn wel potentie. In 2019 hebben de parken in de portfolio gezamenlijk circa USD 7 miljoen aan inkomsten gegenereerd, in 2020 was dit vanwege de COVID pandemie aanmerkelijk lager, op circa USD 3 mln. De inkomsten gaan terug naar de exploitatie van het park inclusief community projecten. Door uitbreiding van de portfolio in de komende jaren zal de financieringsbehoefte toenemen.

De afgelopen jaren waren de jaarlijkse uitgaven van African Parks (alle parken en alle overhead kosten) in balans met de inkomsten (uit toerisme, bijdragen overheid, donaties, etc.), mede dankzij de bijdrage van donoren die African Parks steunden via SAPF, en de bijdragen uit het African Parks Endowment fonds, wat onder beheer is van SAPF. SAPF fungeert daardoor als een buffer voor African Parks en kan zo een belangrijke bijdrage leveren aan de continuïteit van African Parks.

Rol van SAPF: vermogensfonds en fondsenwervende instelling

SAPF is een steunstichting die ten behoeve van de activiteiten van African Parks zowel fondsen werft als uitkeringen doet uit haar vermogen. SAPF beschikt over een vrij beschikbaar vermogen en een 'endowment fonds'. Het overgrote deel van zowel het vrij beschikbare vermogen als het endowment fonds zijn gedoneerd door Paul Fentener van Vlissingen (die tot zijn overlijden in 2006 zeer actief betrokken was bij African Parks) en zijn twee dochters. Uit de opbrengsten van het endowment fonds van SAPF wordt jaarlijks gedoneerd aan APN. Dit dient in principe ter dekking van de overhead kosten, zodat de andere door African Parks van derden ontvangen donaties maximaal voor de doelstelling kunnen worden aangewend. Vanuit het vrij beschikbare vermogen van SAPF kunnen eventuele jaarlijkse tekorten van African Parks worden aangezuiverd. In de afgelopen zeven jaar is het vrij beschikbare vermogen van SAPF hiervoor niet meer aangesproken.

Het vermogen in SAPF is bij lange na niet voldoende om de jaarlijkse exploitatiekosten van African Parks en haar activiteiten gedurende de looptijd van haar verplichtingen (20 jaar en langer) te dekken. Derhalve is het noodzakelijk dat SAPF en de overige fondsenwervende organisaties van African Parks ook actief aan fondsenwerving blijven doen.

In de afgelopen jaren is een aanvang gemaakt om het werkgebied van de fondsenwervende activiteiten binnen Europa te vergroten, waardoor African Parks nu ook geregistreerd staat als goededoelenorganisatie (met eigen besturen) in Zwitserland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Middels het 'Transnational Giving Europe' programma kan African Parks ook fiscaal aantrekkelijk donaties ontvangen vanuit andere Europese landen.

APN gebruikt diverse sociale media kanalen om een groter publiek bewust te maken van het werk van de organisatie. Hiertoe behoort ook enige actieve fondsenwerving bij een groter publiek. SAPF

daarentegen, doet geen actieve fondsenwerving bij het algemene publiek, maar doet dit doelgericht bij aan de overheid gerelateerde instellingen, vermogensfondsen, stichtingen die een doelstelling hebben die aansluit bij die van African Parks, vermogende particulieren en bedrijven. Donaties kunnen direct worden overgemaakt naar SAPF of rechtstreeks aan APN. In het laatste geval worden de donaties door APN en niet door SAPF verantwoord. Een deel van de verworven fondsen zijn 'geormerkt' voor een specifiek gebied of een specifieke activiteit, andere fondsen zijn voor SAPF om aan te wenden waar de nood het hoogste is.

Met de groei van het budget ontstaat er ook een noodzaak om de buffers te vergroten. Vanaf 2018 wordt er ingezet op een uitbreiding van het Endowment fonds, door dit specifiek onder de aandacht te brengen van de belangrijkste private donateurs.

De CEO van APN rapporteert maandelijks middels een nieuwsbrief aan de donoren en andere belangrijke stakeholders over de voortgang bij African Parks. De parkmanagers rapporteren per maand naar APN en deels ook naar hun specifieke funders. APN legt via haar jaarverslag en de maandelijkse rapportages verantwoording af aan haar supporters. SAPF stelt separaat een jaarrekening op.

SAPF: vermogensbeheer

Voor het vaststellen van de beleggingsstrategie en het risicoprofiel van de beleggingen is er een 'Funding Committee', met vertegenwoordigers vanuit APN, SAPF, en een aantal bestuursleden van andere AP fundraising entiteiten. Zij worden om niet bijgestaan met advies door een professionele partij. Het management van het vrije vermogen incl. het endowment van SAPF is ondergebracht bij een externe vermogensbeheerder. Op basis van de door het 'Funding Committee' gekozen beleggingsstrategie (capital preservation) en risicoprofiel (balanced) is er een mandaat opgesteld voor de externe vermogensbeheerder. Het SAPF bestuur houdt toezicht op de vermogensbeheerder en evalueert het vermogensbeleid op regelmatige basis (minimaal 1x per jaar).

Uitkeringenbeleid

Jaarlijks worden de meeste opbrengsten uit het endowment fonds gedoneerd aan APN. Daarnaast is SAPF dusver in staat geweest om jaarlijks tekorten op de begroting van African Parks aan te zuiveren vanuit het vrij beschikbare vermogen, de rechtstreeks ontvangen donaties en de andere baten van SAPF. Het SAPF bestuur besluit tot het doen van donaties aan (uitsluitend) African Parks op basis van verzoeken hiertoe vanuit APN. Het bestuur maakt heldere afspraken over de besteding van de donaties en beschikt over een sterk 'control framework'.

Donaties voor het werk van African Parks in Afrika, die in Nederland door SAPF worden ontvangen, worden één-op-één overgemaakt naar APN in Johannesburg, waar ze in overleg met de gever ten goede komen aan een al dan niet gespecificeerd project of activiteit. Sommige gevers laten de besteding over aan het management van APN, die weten waar de fondsen het hardste nodig zijn.

Donaties die in Nederland worden ontvangen en waarvan de aanwending niet vooraf specifiek is aangegeven kunnen desgewenst worden toegevoegd aan het vrije beschikbare vermogen van SAPF. Uiteindelijk komen deze middelen via de jaarlijkse tekortfinanciering van African Parks ten gunste van African Parks.

Tenslotte verstrekt SAPF niet alleen uitkeringen, maar ook leningen of garantiestellingen aan APN, soms benodigd voor het verkrijgen van overheidssubsidie.

Een specificering is te vinden in de gecertificeerde jaarrekening van SAPF.

De volgende documenten zijn op verzoek beschikbaar: Statuten, Jaarrekening, Uittreksel KvK.